

Зарічкова М.В., Мішина І.Ю.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету, м. Харків

Дослідження сучасного стану системи післядипломної підготовки фахівців фармації в Україні, згідно до нових вимог вдосконалення їх професійного рівня

zarichkova@ukr.net

Вступ. З урахуванням сучасних європейських тенденцій післядипломна підготовка фахівців фармації (ФФ) має бути спрямована на безперервний саморозвиток як професіонала, який постійно підвищує свою кваліфікацію. Нами було проаналізовано сучасне законодавство у цій сфері та встановлено, що з виходом «Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я», затвердженого Постановою КМУ №725 від 14.07.2021, зі змінами, затвердженими Постановою КМУ №1036 від 29.09.2023 р. фармацевтичні працівники будуть вдосконалювати свої знання та навички відповідно до єдиного стандарту, який запрацює з 1 січня 2024 року. Також із 2023 року діє Наказ МОЗ України №2016 від 10.11.2022 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства», який врегульовує основні засади здійснення деяких заходів післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з медичною та фармацевтичною освітою. Такі зміни у законодавстві є підставою для створення нових підходів до підвищення кваліфікації ФФ та оновлення відповідних освітніх програм з реалізацією компетентнісного підходу та запровадження комбінованих методів навчання.

Мета дослідження. Дослідження сучасного стану системи післядипломної підготовки ФФ в Україні, згідно до нових вимог вдосконалення їх професійного рівня.

Матеріали та методи. При проведенні дослідження були використані наступні наукові методи: аналіз літературних джерел та нормативно-правової бази, методи системно-аналітичного аналізу, узагальнення, логічного аналізу.

Отримані результати. Здійснено науковий аналіз стану дослідження проблеми професійної підготовки ФФ в Україні та подальших шляхів вдосконалення їх професійного рівня. Проведений нами аналіз показав, що існує термінологічне визначення і напрями підвищення кваліфікації за рахунок, як післядипломної освіти (ПО) (Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 «Про вищу освіту»), так і безперервного професійного розвитку (БПР) в різних нормативно-правових документах, які мають спільні аспекти щодо розширення та вдосконалення професійних компетентностей ФФ. Згідно Постанови КМУ №725 від 14.07.2021 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» – БПР працівників сфери охорони здоров'я – безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я. Положення визначає основні засади здійснення БПР працівників сфери охорони здоров'я, що працюють у закладах охорони здоров'я, закладах освіти та провадять діяльність за професіями, включеними до розділів «Керівники» (у разі наявності освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я»), «Професіонали» та «Фахівці» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 78 «Охорона здоров'я»).

Дослідивши міжнародний досвід, нами були опрацьовані стратегічні напрями (БПР) фармацевтів, які визначає Міжнародна фармацевтична федерація (FIP). Серед яких головним є те, що БПР це відповідальність окремих фармацевтів за систематичне обслуговування, розвиток і розширення знань,

умінь і навичок, для забезпечення постійної професійної компетентності, протягом усієї кар'єри.

Американська асоціація АСРЕ визначає БПР як «безперервний процес активної участі в навчальній діяльності, що надає допомогу людям у розвитку та підтримці неперервної компетентності, підвищенні їх професійної практики, а також підтримку для досягнення своїх кар'єрних цілей».

Дослідження української системи післядипломної освіти показують, що БПР фахівців фармації здійснюється протягом їх професійного життя як шляхом підвищення кваліфікації в закладах післядипломної освіти, на циклах: тематичного удосконалення, спеціалізації та стажування, передатестаційної підготовки, а також самоосвіти, так і шляхом отримання другої освіти та заходами БПР. До заходів БПР в Україні відносять освітні заходи медичного, реабілітаційного та фармацевтичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я. Бали БПР нараховуються за здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я.

Висновки. Післядипломна підготовка ФФ в Україні та за кордоном забезпечує їх БПР і спрямована на розширення та оновлення фахових знань, навичок та компетенцій ФФ. Основні цілі включають в себе підвищення рівня кваліфікації, адаптацію до новітніх тенденцій та вимог галузі охорони здоров'я. Програми післядипломної підготовки спрямовані на впровадження сучасних методів та технологій у фармацевтичну практику, інтеграцію наукових досягнень, а також вирішення актуальних проблем у сфері забезпечення якісної фармацевтичної допомоги населенню.